

HDP EKOLOJİ KOMİSYONU 2021 KURAKLIK DURUM RAPORU

HDP EKOLOJİ KOMİSYONU

2021 KURAKLIK DURUM RAPORU

5 Haziran 2021

Giriş

Bu yıl 5 Haziran Dünya Çevre Günü teması ekosistem restorasyonu olarak belirlenmiştir. İklim krizi ve ekolojik varlıkları meta olarak gören sermaye ve sermaye destekçisi iktidarlar yüzünden zarar gören ekolojik varlıkların oluşturduğu ekosistemler çökmekte ve ekolojik krizler sistematik ve uzun vadeli şekilde gerçekleşmektedir. Ekosistem krizlerine dikkate çekmek ve çözüm sunmak için bu ekosistemlerin iyileştirilmesi adına bu tema belirlenmiştir. Bu aynı zamanda bu krizlere yol açan iktidarların yanlış yönetimlerine de bir vurgudur.

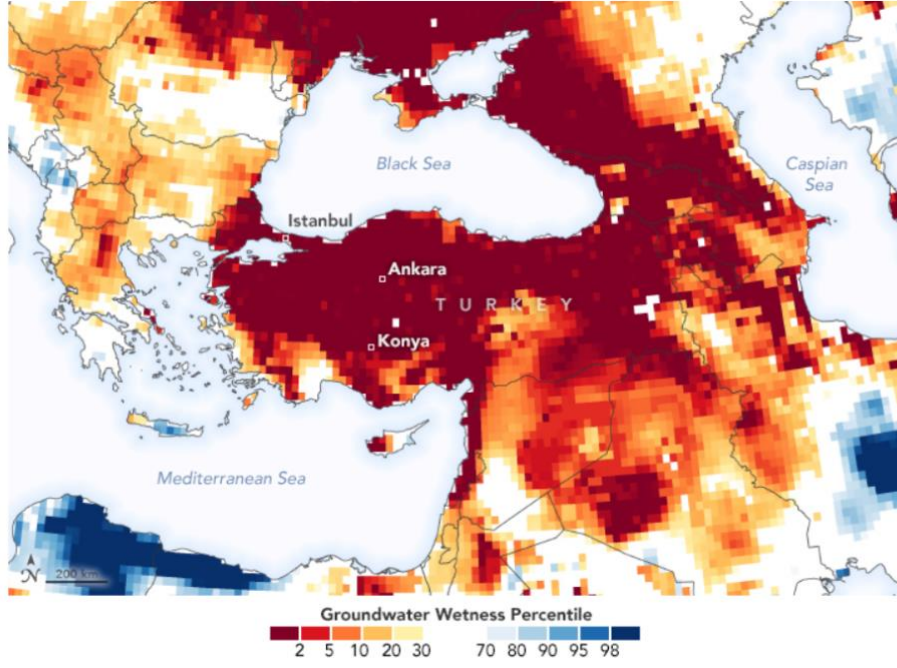
5 Haziran Dünya Çevre günü; iktidar tarafından altı boşaltılmış kavramların dillendirildiği, devletin yükümlülüklerini bireye yükleyen uyarıların yapıldığı ve Ülkenin temel ve kriz halindeki ekoloji gündemlerinin görmezden gelindiği anlamsız bir iktidar programı değildir. Türkiye için 5 Haziran Ülkedeki ekolojik krizin açıkça ortaya konup, çözümler üzerine yoğunlaşmaması gereken bir gündür. Sermaye talanının bir aracı haline gelen iktidarın bunu gerçekleştirmesi ise mümkün değildir. Türkiye’de yaşanan ekolojik krizlerin baş müsebbibi zaten iktidarın kendisidir. Türkiye’de geri dönülmez şekilde zarar gören ekosistemler vardır. İklim krizi ile birlikte Türkiye’nin içinde bulunduğu coğrafyada hava olayların rejimi değişmiş, mevsimlerde değişme yaşanmış ve hava sıcaklıkları değişmiştir. Türkiye’de total hava sıcaklığı artmış ve bu artık kuraklık krizine dönüşmüştür. Türkiye’de 5 Haziran Dünya Çevre Günü’nde vurgulanması gereken en önemli sorun giderek artan kuraklık sorunudur. Ülkedeki tüm ekosistemler direk ve dolaylı olarak iklim krizi ile birlikte gelen kuraklık krizinin tehdidi altındadır. İvedilikle önlemler alınması gerekmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı aylık kuraklık raporlarını 2019-20 ve 21 yılları için incelediğimizde Türkiye genelinde kuraklığın giderek daha yaygın ve baş edilemez noktaya gelmekte olduğunu görüyoruz. Standart yağış endeksleri azalırken hava sıcaklıkları her yıl daha da artmıştır.

Kuraklıktan her yıl etkilenen iller arasında yenileri katılmaktadır. Kuraklık sorunu sadece içme ve kullanma suyu ihtiyacına göre ele alındığı ve içme ve kullanma suyu rezervlerinin geçici mevsimsel yağışlar ile azalan bir trende olduğu veya yüzey sularının yönlendirilmesi, giderek azalan yer altı su kaynaklarının kullanılması ile yerel olarak çözümler sağlandığı için yeterince irdelenememiştir. Kuraklık sorununu ekosistem krizlerinden, tarım ve hayvancılıktaki ciddi sorunlardan ayrı görmek açıkça yapılan bir politik manipülasyondur. Türkiye’de kuraklık krizi gösterildiğinden çok daha ciddi boyutlardadır. Birkaç yıl içerisinde bir gıda krizine dönüşmeye doğru gitmektedir. MGM verileri yayımlanmakta fakat analizleri ve neticede ortaya koyduğu büyük tablo görmezden gelinmektedir.

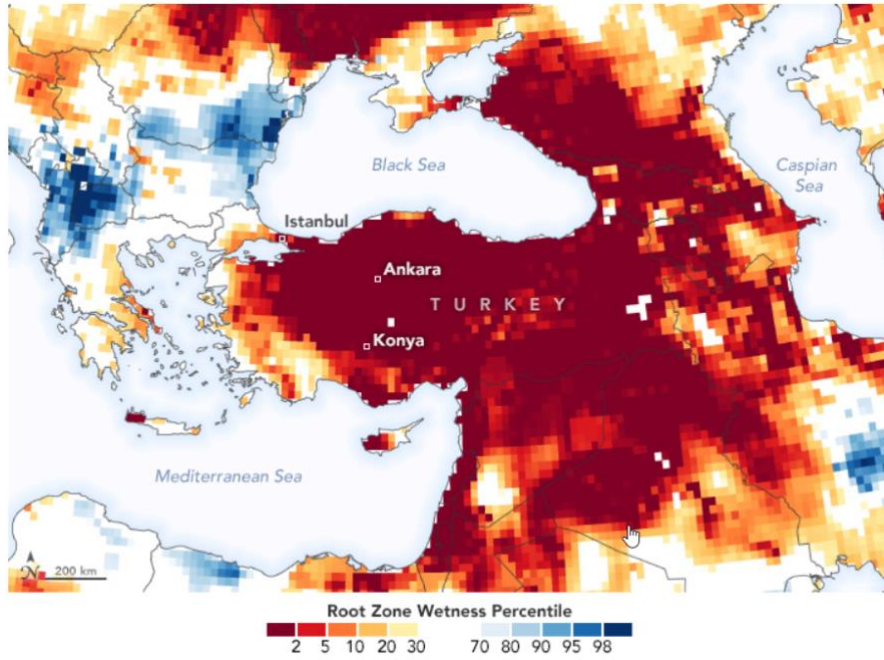
Türkiye’ye yapılan kuraklık uyarıları

Ocak 2021 yılında NASA tarafından yayımlanan Türkiye’de kuraklık ve su rezervleri verilerine göre Türkiye son 15 yılın en düşük su rezervi oranına düşmüştür. Bu verilere göre ülkedeki 2010-2020 periyodu su rezervleri 1981-2010 su rezervleri periyoduna göre %48 daha düşüktür. Bu Türkiye’deki su rezervlerinin son 30 yılda yarı yarıya düştüğü ve yağış indeksinin de aynı oranda azaldığı iklim krizi ile birlikte son yıllarda sıcaklık artışı olduğu ve rezerv azalması ve yağış indeksi düşüşünün ciddi şekilde hızlandığı anlamına gelmektedir..

Resim 1, NASA Grace-Fo uydusu Ocak 2021 verileri Türkiye'deki yer altı suyu ve ıslaklık oranları haritası

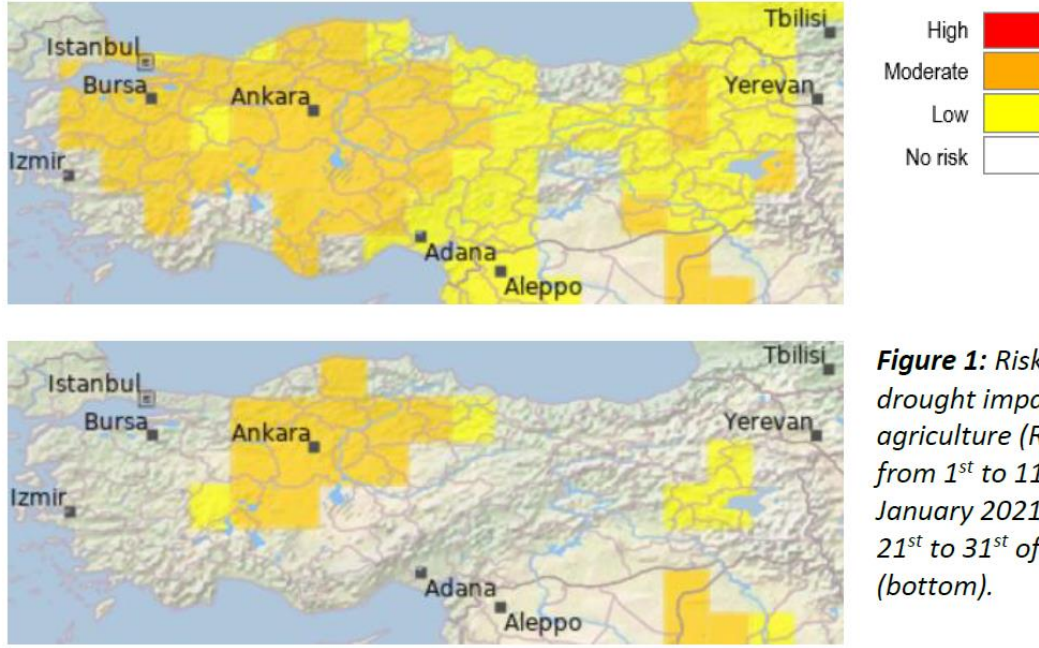
NASA'ya ait Grace-Fo isimli uydu verilerine göre Türkiye'deki tahılın başlıca üretim alanı olan Konya ovası yağış miktarı 2020 yılında %38 azaldığı için 2020 tahıl hasadı ciddi şekilde düşmüş birçok tohum mahsule dahi dönüşmeden kurumuş ve tarlalar kurumuştur. Bu verilere dayanarak 2021 yılı için çizilen projeksiyondaki durum çok daha vahim görünmektedir

Resim 2, NASA Grace-Fo uydusu Ocak 2021 verileri Türkiye'deki kuraklık kök bölge ıslaklık oranı haritası

2021 yılı Türkiye için kuraklık krizi yıldır

Global Kuraklık İzleme Servisinin 9 Şubat 2021’de yayımladığı Türkiye’de Kuraklık 2021 Raporunda kuraklığın çok daha hızlı gerçekleşeceği, tarım ve hayvancılığın bu krizden çok ciddi etkileneceği uyarısı yapılmıştır. Bugün Haziran ayında geldiğimiz durum tam da bu uyarıda ortaya konan tablodur. Bu rapordaki verilere göre içme ve kullanma suyu için senelik geçici çözümler içme ve kullanma su sorununa çözüm olsa dahi tarım ve hayvancılığa ilişkin problemler çığ gibi büyümektedir. Bu rapordaki 2021 Nisan ayı kuraklık haritasına bakıldığında yüksek kurak alanların özellikle tarım ve hayvancılık yapılan yörelerde genişlediği görülmektedir. Bu rapordaki verilere göre; İktidar gerekli önlemleri almadığı takdirde kış mahsullerindeki ve hayvancılık verilerindeki kriz özellikle Edirne, Konya, İzmir, Urfa, Antalya civarı için yaz mahsulleri ve hayvancılıkta daha da derinleşecektir.

Resim 3, Global Kuraklık İzleme servisi Ocak 2021 günlük kuraklıktan etkilenene tarım alanları haritası

Türkiye’de kuraklığın geldiği son durum

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Mayıs Ayı Kuraklık Raporu’na göre sene başında kuraklıktan etkilenen şehir sayısı 22 iken Mayıs sonunda 41’e çıkmıştır. Bu rapora göre 2010 yılında 556 aşırı hava olayı gerçekleşirken, 2020 yılında ise bu sayı 984’e yükselmiştir. Bu veri 10 yıllık bir zaman aralığında aşırı hava olaylarının kalıcı ve artış halinde olduğu anlamına gelmektedir. İşte bu tam olarak iklim değişikliğidir. Bu rapora göre aşırı sıcak esen rüzgarlar Konya, Çankırı, Aksaray, Ankara, Afyonkarahisar, Çorum, Denizli, Nevşehir, Niğde, Kayseri, Kütahya, Eskişehir, Kırıkkale, Urfa illerinde toprak yüzeyini kurutup kuraklığa ve tarlaların kurumasına yol açmıştır. Çiftçi ve hayvancıların yatırım yaptığı emekleri kuraklık sebebi ile heba olmuştur. Kuraklık Ordu ve Giresun’da fındıkta, Aydın’da çilekte, Manisa’da bağlarda, Niğde’de elma, kiraz ve kayısıda, Elazığ ve Malatya’da kayısıda, Afyonkarahisar’da kiraz ve vişnede hasara neden olmuştur. Ayrıca Kayseri, Kilis, Tokat, Denizli, Kahramanmaraş ve Sivas’ta meyve ağaçlarında zarar meydana getirmiştir. Bu rapora göre üretim döneminin başladığı 1 Ekim 2020–30 Nisan 2021 döneminde yağışlar normale göre yüzde 23,6, geçen yıla oranla ise yüzde 18,6 azalmıştır. Mayıs ayında da beklenen yağışlar gerçekleşmemiş ve zarar iyice artmıştır. Marmara, Karadeniz, Akdeniz Bölgeleri ve Ege Bölgesi’nin

birkaç ili hariç, azalan yağışlar özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi'nin tüm illerinde ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin bazı illerinde kuraklığın boyutunu daha da arttırmıştır.

2021 Haziran ayına geldiğimizde bu yapılan uyarıların gerçekleştiğini ve iktidarın önlem almak bir yana Pandemi bahanesi ile tüm ekolojik varlıkları metalaştırmayı, ekosistemleri ve ekolojik koridorları yok etmeyi kapitalist sermaye çıkar grupları için görev edindiğini görmekteyiz. Ülkenin her bir yanında yaşanan ekonomik krizde halkı değil sermaye çıkar gruplarını kurtarmak için vahşi şekilde saldırılar gerçekleştirilmektedir. Kaz Dağlarından, Cudi Dağı'na, Alakır'dan İkizdere'ye, İkiz köyden, Gürpınar'a Ülkenin dört bir yanında adeta savaş açılmışçasına bir ekolojik varlık kırımını, yurttaş ve insan hakları ihlalleri yaşanmaktadır. Bunun yanında tarım ve hayvancılıktaki kriz gıda fiyatlarını yükseltmekte, zaten bir ekonomik kriz yaşayan halk açlık sınırının altında yaşamaktadır. Sınıf yarımaları derinleşmekte, yoksulluk yaygınlaşmaktadır. Ülkedeki ekolojik krizleri ekonomi, demokrasi ve sosyal krizlerden ayrı düşünmek mümkün değildir. Mevcut iktidar ile birlikte kuraklık ve iklim krizi sınıfsal bir ekonomi krizi haline de gelmiştir. Kapıda çok ciddi bir gıda krizi vardır. Tüm bunların ardında çöken ekosistemler vardır.

Sonuç

Bu krizden çıkış için çiftçi ve hayvancılardan yükselen üretim ihtiyaçları fiyatlarına karşın hibe ve sübvansiyon programları ile destelenmesi, tahrip olan ekosistemlerin iyileştirilmesi, su varlıklarının korunması ve iyileştirilmesi, Ülkenin dört bir yanın kanser gibi yayılan maden, fosile dayalı enerji, inşaat ve ihracatları olan taş ve mermer ihtiyacı, mega projeler ve yöre halkına zarar verecek her tür faaliyetin durdurulması gerekmektedir. İklim krizi ve kuraklık için hem yerel hem ulusal ivedi politikalar üretilmeli ve önlemler alınmalıdır. İklim değişikliği gerçekleşmekte olduğu için kuraklık gözetilerek adaptasyon programları oluşturulmalıdır.

Fakat bu çözümlerin hiçbiri mevcut iktidar ile mümkün değildir en başta değişmesi gereken bu yönetim krizine dönüşen iktidarın kendisidir. Yönetemedikleri ve felakete sürükledikleri ülkeden kirli ellerini çekmelidirler. Mevcut iktidarın düzletebileceği hiçbir alan kalmamıştır. 5 Haziran Dünya Çevre gününde, iklim krizi ve kuraklığa karşı Türkiye'nin tek çıkar yolu AKP iktidarının bir an evvel değişmesidir.

İktidar krizi, kuraklık ve iklim krizi Türkiye'deki tüm ekosistemleri tüketmektedir.

Halkların Demokratik Partisi Ekoloji Komisyonu